

NÓRA

Diarmuid de Faoite
(ok. 2017)

po kratki zgodbi *Nóra Mharcuis Bhig*
Pádraica Ó Conaireja

drugebesede
|||

focaileile
|||

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

NÓRA

Diarmuid de Faoite

(ok. 2017)

po kratki zgodbi *Nóra Mharcuis Bhig* Pádraica Ó Conaireja

GLAVNI LIKI:

Nóra Marcus Beg Nee (Helen v drugem dejanju)

Marcus Beg Nee

Marcusova žena (Máire Nee), ali včasih mati

Peadar Marcus Beg (Nee)

Patrick John Matthew (študent medicine s sorodniki v bližini)

Tomás Michael an Ghabha (star devet let v prvem dejanju, v tretjem osemnajst)

Duhovnik iz Londona (oče Mac Consaidín)

Molly (prostitutka iz Londona)

Michael an Ghabha, Tomásov oče

STRANSKI LIKI:

(vloge odigra gornja zasedba)

Lokalni duhovnik

Mairéad Chóil Mhóir Rynne

Sarah Mhichael an Ghabha,

Bid (Nórina botra)

Beairtle, lokalni prebivalec

Cáit (Kate) Chóil Mhóir Rynne, ženska, ki je bila zaposlena pri družini Nee

Soseda 1

Soseda 2

Sosed 3

Steward

D1-6 (različni liki glede na sceno)
Butler
Lepo oblečen moški
Kavalir (stranka)
Mornar (stranka)
Vratar
Zvodnik
Ann (žena Patricka Johna Matthewa)
A1-A4, različni liki

NAVODILA ZA UPRIZORITEV:

Dogajanje se odvija na več lokacijah, zato naj scenski delavci ustvarijo igralski prostor, ki bo predstavljal različne vrste prostorov in omogočil odprt tip igranja; prostor naj ne bo realističen. Materiali, rekviziti, zvok in scenska osvetljava naj ustvarjajo vtis različnih prostorov. Vsaj en del odra naj bo dvignjen, da lahko predstavlja most.

PRVO DEJANJE

PROLOG

Nóra (12 let) leži v svoji postelji, pokrita z belo rjuho in z vzglavnikom poleg sebe.

OTROŠKI GLASOVI: *(pojejo)*

Moja mala Nóra, kje si bila? Tako me je vprašala mati,
Zadaj, za hišo, blizu vodnjaka, plesne korake učila sem se,
Oh moja Nor, moja draga si, zares, moja resnična ljubezen si
Oh moja Nor, moja draga si, s teboj v čisti ljubezni sem.

NORIN GLAS:

Oh Božji angel, moj dragi čuvar,
ki skozi Božjo ljubezen vodiš me sem,
varuj me vselej pred močjo zla,
varuj me vselej, moje telo in dušo.

Luči ugasnejo. Naslednji verz se zasliši med zvonjenjem cerkvenega zvona in prižiganjem svetilke v zakristiji.

OTROŠKI GLASOVI:

In mala Nóra, kje si bila? V vrtu veselo.
Kdo je bil s teboj? Svirač in njegova pesem.
Oh moja Nor, moja draga si, zares, moja resnična ljubezen si
Oh moja Nor, moja draga si, s teboj v čisti ljubezni sem.

PRVI PRIZOR

MATI: Nóra, pohiti, za božjo voljo, sicer bomo zamudili birmo.

Na odru se pojavita silhueti Nórine matere in očeta, MARCUSA. Nóra steče med njima v obleki za birmo in takoj za tem vsi trije stopijo naprej, se prekrizajo, pokleknejo in klečijo, Nórin oče kleči na strani.

Preostala zasedba prispe v parih in naredijo enako, moški in ženske se ločijo na dve strani. Med njimi je še eno dekle v obleki za birmo. Patrick John Matthew ima trinajst let, oblečen je bolje kot ostali. PEADAR MARCUS, Nórin brat, zamudi. Njegov oče ni preveč navdušen

MARCUS: Kje si bil?

PEADAR: Nikjer.

Oče ga pogleda

Zgoraj, na igrišču.

Eden izmed igralcev si nadene duhovniško štolo, stopa proti oltarju, vsi vstanejo.

MARCUS: Klobuk.

Peadar sname klobuk.

LOKALNI DUHOVNIK: Dominus vobiscum

ZBOR: Et cum spiritu tuo.

Zbor poklekne.

LOKALNI DUHOVNIK: Confíteor Deo omnipoténti,

VSI: beátæ Maríæ semper Vírgini, beáto Michaéli Archángelo, beáto Ioanni Baptístæ, sanctis Apóstolis Petro et Paulo,

D1: Ali ni videti čudovita....

ZBOR: Čudoviti omnibus Sanctis, et vobis, fratres (tibi, Pater),

D2: Postale so mlade ženske, Bog jih blagoslovi.

ZBOR: Čas ne bo trajal dolgo. Quia peccávi nimis cogitatióne, verbo et ópere: (*beating the breast three times*) mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa.

D3: Marcus pri njej ni varčeval.

D1: Saj mu ni treba.

ZBOR: Zaslužijo si to. Ideo precor beátam Maríam semper Vírginem, beátum Michaélem Archángelum, beátum Ioánnem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et vos, fratres. Guí ar mo shon, chun an Tiarna Dia.

Vsi vstanejo.

LOKALNI DUHOVNIK: Naj vas blagoslovi Vsemogočni Bog, v imenu očeta in sina in svetega duha.

ZBOR: Amen.

LOKALNI DUHOVNIK: Solemnia completa sunt in nomine Domine Nostri Iesu Christi votum nostrum sit acceptum cum pace.

CONGREGATION: Deo Gratias.

DRUGI PRIZOR

Duhovnik odloži štolo in prevzame vlogo MICHAELA AN GHABHE. Zbor zapusti cerkev, tam ostanejo samo Nóra, njena mati in BID.

BID: (Nóri, med polaganjem rožnega venca v njeno dlan). Zdi se kot včeraj, ko sem bila s teboj pri krstu, in poglej se zdaj: birma! Draga moja, iz srce ti čestitam, ponosna sem nate, kot bi bila moja hči. (Bid jo objame in se začne odpravljati. Nóri na mati se nameni za njo, takrat pa Nóra opazi kri na svoji obleki. V zadregi je.

NÓRA: Mami...

MATI: ... Prosim? (Nóri je preveč nerodno, da bi karkoli rekla.) Kaj pa je, otrok?

NÓRA: Spodaj imam vse mokro.

MATI: Prosim?

(Nóra ji pokaže rdeč madež na obleki. Mati se ozira naokrog v strahu, da bi ju kdo videl. Nóra se boji.)

NÓRA: Kaj je to, mamica?

MATI: Bid, pridi sem. (Bid se takoj vrne.)
Dobila je mesečno perilo.

(Mati in Bid jo zakrijeta in napotijo se iz cerkve.)

NÓRA: (odhajajoč) Ali krvavim?

MATI: Tiho bodi. Domov moraš.

BID: Srečo imaš, ljubica, rdečo srečo.

Nórina mati grdo pogleda Bid.

MATI: Kaj pa ti veš o tem?

Bid te besede zadenejo v srce.

MARCUS: Kam se vam mudi?

BID: Ahm, slabo ji je bilo...

MARCUS: Kako, slabo, je vse v redu z njo?

BID: Oh, sploh se ti ni treba vznemirjati. Pač ena tistih stvari. Midve bova poskrbeli za njo. (Sledi ostalima dvema proti izhodu.)
PEADAR (15), MARCUS, MICHAEL AN GHABHA, njegova hči in sin (Sarah (12) in Tomás (9), ostanejo. PEADAR želi oditi.

MICHAEL AN GHABHA: Čestitam, Marcus, le kdo bi si mislil, da bo tvoja najmlajša hči tako hitro odrasla, kaj?

MARCUS: Kaj?

GABHA: Birma, to mislim.

MARCUS: Oh, ja, ja. Hvala, Michael, najlepša hvala. In čestitke tudi tebi, seveda. Kako čas leti, kajneda?

GABHA: Kajne? Kako pa gre tvojemu najstarejšemu, v Galwayu? John mu je ime, kajne?

MARCUS: Ja. V redu, dobro mu gre, moram reči. Pri Sonnyju je, tako da se bo zagotovo dobro izučil.

GABHA: Pri Sonnyju? Dobro si to uredil zanj.

MARCUS: Torej, če sem že toliko potrošil za njegovo izobrazbo, bi bilo sedaj škoda vse skupaj zapraviti, se ne strinjaš? No, in naš John je imel vedno namazan jezik, tako da je zdaj na pravem mestu, kjer bo lahko to s pridom izkoristil.

GABHA: Točno tako. Prav zares, prodajalci so mojstri leporečenja -

MARCUS: Ja...

GABHA: Ja. In tudi razumni so, seveda.

MARCUS: Seveda.

GABHA: Toda pamet pride z leti, tako pravijo, in še vedno je mlad, Bog ga blagoslovi. Se boš oglasil pri meni v ponedeljek s tistim vozom? (*svoji hčerki*) Pojdiva. Veliko kolo življenja, tako pravijo. (*Kovač (Gabha) se na vrhu ustavi, da si napolni pipo.*)

(*Peadar se začne odpravljati.*)

MARCUS: Kam se ti tako mudi?

PEADAR: Na igrišču bo nogometna tekma.

MARCUS: Zdaj?

PEADAR: Ja, zdaj.

MARCUS: Kaj pa siva krava?

PEADAR: Ali ne more počakati?

MARCUS: Naj počaka s televizijo? Kakšen tepček pa si?

Marcus se začne odpravljati. Ustavi se. Pogleda sina. Peadar mu nerad sledi.

MARCUS: Nehaj se že obotavljati in hitro z mano domov..
(*Potiskajoč Peadarja pred seboj*) Hitro, sem rekel!

GABHA: (*gleda, kako odhajata*) Izučil, da se bo, pravi. Izučil se bo pitja in nakladanja.

TRETJI PRIZOR

Nekaj let kasneje; Nóra, Sarah in Mairéad Chóil so na sprehodu.

NÓRA: Kam gremo?

MAIRÉAD (Moraid) : Stari Seán danes pluje na otok, tam se bo lahko ulegel na travnik in nekaj popil.

NÓRA: Samo da ne bo mislil, da se bomo me ulegle zraven njega!

VSE TRI: Jooooooooj!

MAIRÉAD: Ne bi ga poljubila, pa če bi mi ponudili vrečo zlata!

SARAH: Poljubila si Jacka Martina in on nima niti beliča!

MAIRÉAD: (*napade Sarah*) Ničesar takšnega nisem naredila!

SARAH: Ja, pa si!

MAIRÉAD: Kaj pa ti, ti si poljubila lastnega brata, to je proti Božjemu zakonu, mar ne veš?

SARAH: Nikoli!

NÓRA: Sarah, videli sva te.

MAIRÉAD: Si malo vadila, kaj?

SARAH: Kar sami pojdiva na ladjo, umazani vlačugi.

MAIRÉAD: Kaj si nama rekla?

SARAH: Saj sta me slišali. Vlačugi.

MAIRÉAD: Vzemi nazaj.

SARAH: V redu, vzamem nazaj, ampak ne zate, Nóra Marcus Beg, ženska, ki ima rada poletne avanture...

NÓRA: Kako, prosim?

SARAH: Poletne avanture, tako, kot sem rekla.

NÓRA: Pojma nimam, o čem zdaj govoriš...

SARAH: Ker nočeš vedeti, kajne? Zelo dobro veš, o čem govorim. Videli so te pod mostom. *(odpravlja se)* Človek bi si mislil, da jo bo zdravnikov sin peljal vsaj v kakšen hotel, ampak najbrž tako ali tako ve, da bo dobil svoje.

(Stepeta se, vlečeta se za lase, Mairéad skuša posredovati.)

MAIRÉAD: Nehajta že, dajta že mir za božjo voljo! Jezus Kristus, saj smo pravkar prišle od spovedi.

NÓRA: Ona je začela prva.

SARAH: Strgala si mi obleko! *Začne jokati.* Ne bom je mogla popraviti. Uničila si jo. Oče me bo ubil.

MAIRÉAD: Bom jaz zašila, nihče ne bo opazil.

SARAH: Bodo.

MAIRÉAD: Ne, ne bodo, poleg tega veš, da ima Šivilja Mairéad vedno pri sebi šivanko in sukanec. Daj, pokaži. *(začne šivati raztrgano obleko)*

SARAH: *(še vedno s kislim obrazom)* Ne bo izgledala prav in spet se bo strgala.

MAIRÉAD: Mar kritiziraš moje znanje šivanja? Marička, danes smo pa precej poredne, ali ne, kdo bi vedel, zakaj.

NÓRA: Slabo vreme, po moje.

SARAH: *(sebi v brk)* Ali pa pohota. *(Mairéad jo namerno zbode s šivanko.)* Ahh!

MAIRÉAD: Grešnici! Pohlep in pohota! Pijača in razvrat! Morda bi bilo dobro, da gremo še enkrat k spovedi.

Zasmejejo se.

NÓRA: Pri moji veri, eno pridigo na teden od njega imam več kot dovolj, da niti ne omenjam še tiste dodatne, v spovednici. Ta bi prestrašil še nuno!

MAIRÉAD: Zame je imel samo hvalo!

NÓRA: In cel rožni venec za pokoro, stavim.

MAIRÉAD: Pravzaprav deset, ko smo že pri tem, najbolje, da kar začnem... "Zdrava Marija, milosti polna..."

Zasmejejo se.

MAIRÉAD: Ustavi se malo.

SARAH: Ne spravljam te v takšen smeh.

NÓRINA MATI: *(iz daljave, prihaja na oder)* Nóra, Nóra! Že pol ure te iščem. Odnosi očetu in bratu kosilo, preden umreta od lakote.

MAIRÉAD: Po moje bi bilo boljše, ko bi skočile na čoln starega Seána, ko smo še lahko.

SARAH: In odplule v Anglijo.

MAIRÉAD: Ali v Ameriko.

NÓRA: Ali v Glasgow.

NÓRINA MATI: Nóra, ali ne slišiš, da te kličem?

NÓRA: *S pomenljivim nasmeškom.* Prihajam!

SARAH: Ali ti nisem rekla!

Mairéad jo spet zbode. Auu!

Vstopi mladi Tomás Michael, Sarin brat.

TM: Potrebujejo te.

SARAH: Potrebujejo za kaj?

TM: Oče te rabi.

SARAH: Še en dan zapravljen s služenjem moškim.

NÓRA: *med prikupnim smehljanjem* In tudi noč. *Odide.*

Drugi dve se gledata, a ne rečeta nič, ker je tam Tomás.

MAIRÉAD: Skoraj sem že končala.

TM ostane v bližini in čaka na sestro. Opazi, da šiva.

TM: Kaj se je zgodilo s tvojo obleko?

Obrneta se proti njemu.

MAIRÉAD + SARAH: Nič nisi videl.

SARAH: Me slišiš?

Previdno se oddalji, medtem ko Mairéad zaključí z delom. Dekleti odideta.

ČETRTI PRIZOR

Marcus in njegov sin, Peadar, zidata steno. Peadarju se mudi.

MARCUS: Kaj pa počneš? Ta se bo porušila, zagotovo... neuporabna je. Moral boš začeti znova.

PEADAR (*besen, a nadaljuje z zamenjavo opek*)

MARCUS: In naj bo pokončna, za božjo voljo. (*premor*) Me sploh poslušáš? Glej, postavi se nekoliko stran. (*brcne v 'steno', ki se zruši*) Kaj imaš od tega? Kaj? Če bi se krava podrgnila ob njo, bi se podrla. Zapravlil boš cel dan... Kaj je narobe s tabo? Še vedno premleváš o tisti tekmi?

PEADAR: Imam mesto v ekipi.

MARCUS: Imaš ga in tudi tukaj imaš mesto in če bi bolj pozorno opravljaj svoje delo, bi lahko danes celo igral.

PEADAR: Kako naj pridem do igre, če rušiš stene name!

MARCUS: Jaz rušim stene? To, kar si zazidal, ni bila stena, ampak kup kamenja. Niti teletu ne bi preprečila, da zbeži na cesto, kaj šele biiku. Samo poglej, tukaj poglej. Ozri se okrog sebe, človek. Kdo ima najbolj zelena polja daleč naokoli? Kdo? Samo poglej si drenažo. Vidiš? Ali vidiš kje plevel?

PEADAR: Ne vidim.

MARCUS: Pa veš, zakaj?

PEADAR: Ker si garal za to.

MARCUS: Garanje je pravilen odgovor. Pa veš, zakaj garam?

PEADAR: Za naše dobro.

MARCUS: Za tvoje dobro in za dobro tvoje sestre in za dobro tvojega pijanskega brata, da bo lahko vse skupaj zapil. Začni znova!

(nadaljuje z delom)

Nič čudnega, da je končal v britanski vojski, samo tam so sprejeli takšnega razuzdanca. Bi rad končal kot on? Mi, Neejevi, imamo dvajset hektarov najboljše zemlje v okolici. Najboljše. Vse, kar zahtevam od tebe je, da opraviš svoje delo tako, kot je prav, potem pa lahko zaradi mene igraš nogomet do prihoda nebeškega kraljestva.

PEADAR: Mesta v ekipi ne bom obdržal, če me ne bo tam...

MARCUS: Poglej, sin. Tudi kmetije ne boš mogel obdržati, če ne boš delal. Polovica tvojih prijateljev preživi pol dneva na igrišču, drugo polovico pa v gostilni. Vse, kar raste na njihovih njivah je plevel, in ko jih bo enkrat zapustilo zdravje, ne bodo imeli ne zemlje in ne nogometa, ker bodo prej vse zapili. Kaj pa misliš, od kod so prišli vsi ti dodatni hektari zemlje? *(premor)* Odgovori mi.

PEADAR: Prigaral si jih.

MARCUS: Od brata Michaela an Ghabhe, ki je umrl pred petimi leti, naj počiva v miru. Zapil jih je, vsak hektar posebej. In mi smo jih dobili, ja, prigarali smo si jih. In zdaj so videti boljše kot kadarkoli, ko so bili še Michaelovi. Pa ne misli si, da ne slišim govoric. V resnici je to le zavistno spoštovanje, pa veš, kako to vem? Zastrupljeni so od ljubosumja, zato, sram jih je in raje bi videli, da tudi mi popivamo v gostilni, kot pa nas vidijo tukaj doli, kako jih sramotimo z našim delom. Pokaži malo spoštovanja do samega sebe, dečko. Lahko zdaj končava s tem zidom, prosim, preden se stemni, za nogomet bo še dovolj časa.

Peadar poskuša spet začeti z delom, a ne zdrži. Na jok mu gre. Odpravi se.

MARCUS: Kam pa greš? Niti za trenutek si ne domišljaj, da bom sam končal namesto tebe. Takoj pridi nazaj!

Prispe Marcusova žena, Máire.

MARCUSOVA ŽENA: Sta končala? Kam greš?

PEADAR: V Ameriko! *(odide)*

MARCUS: Amerika? Nimaš dovolj pameti, da bi prišel vsaj do Galwaya.

MARCUSOVA ŽENA: Marcus.

MARCUS: Kaj? Od kod sva jih dobila? Le od kod?

Zelo je vznemirjen. Mati je prizadeta, a skuša to skriti.

MARCUSOVA ŽENA: Naredila sem čaj in spekla kolač, da bosta lažje nadaljevala. Kar mislila sem si, da bosta delala dlje, ko imamo tako lepo vreme.

Premor

MARCUS: Saj tudi bova.

Znova se skloni k delu. Máire odloži košaro in ostane še malo. Luči se zatemnijo.

PETI PRIZOR

Noč. Tomás Michael (8-9 let) sedi ob reki. Ko zasliši prihajati Nóro, se skrije. Nóra čaka pri mostu. Razočarana je, ko vidi, da je nihče ne čaka. Tudi ona se zdi na trnih, da je ne bi kdo videl. PATRICK JOHN MATTHEW se pritihotapi iz skrivališča.

PATRICK: Bu!

NÓRA: *prestrašeno* O sveto srce, kje si pa bil...

PATRICK. *Zave se, da jo je zares prestrašil.* Vse je v redu, oprosti.

NÓRA: Ko te nisem videla, sem pomislila...

PATRICK: Nikar ne reci, da si mislila, da bom pustil lepotico kot si ti čakati.

NÓRA: Nehaj!

PATRICK: Ne šalim se. Tukaj sem! In ti si tukaj. In raje sem tukaj, kot kjerkoli drugje na svetu. Se sprehodiva malo ob reki?

NÓRA: *(sramežljivo in predrzno hkrati)* Kaj, ko bi me najprej poljubil, da si umirim živce...

PATRICK: *(se ozira naokrog)* Tukaj?

NÓRA: *(Ozre se proti mostu).*

PATRICK: Bom, in to desetkrat.

Prime jo za roko in stisneta se v senci pod mostom, kjer sta manj vidna. Poljubi jo, njeno telo se odzove.

NÓRA: Si prepričan?

PATRICK : Da bi rad bil s teboj? Saj veš, da je tako! *(Poskuša jo znova poljubiti, ona ga cmokne nazaj.)*

NÓRA: Oprosti. Skrbelo me je.

PATRICK: Oh Nóra, ni treba, da te skrbi. *Zapoje*

Oh moja Nor, moja draga si, zares, moja resnična ljubezen si *(jo poljublja na vrat)*

Oh moja Nor, moja draga si, ...s teboj ...sem...

NÓRA: *(zadovoljno se nasmiha)*

PATRICK: *(njegovi prsti plešejo po njeni koži)* An ban pet podgan, vija vaja ven

NÓRA: Nehaj! Žgečkaš me.

PATRICK. Poglej poglej! Kurja polt!

Izmika se njegovim pozornostim in odskaklja stran od njega. Usede se. On sede zraven nje. Cmokne ga na lica. Pokaže proti nebu.

NÓRA: Kako si že rekel, da se imenuje tisto prgišče zvezd tam? Sestre?

PATRICK: Ja, to so one, sedem jih je, lahko verjameš? Plejade. Visoko tam zgoraj, opravljajo druga drugo do onemoglosti.

NÓRA: Morda pa se dobro razumejo. Zdijo se kar zadovoljne tam gori.

PATRICK: Ko bi jih le slišala ...pššš...viš viššš...A si slišala, kaj je Orion naredil včeraj, ko je bil na lovu? Velikega medveda je zadel s puščico naravnost v rit!

NÓRA: *se zasmije* Kje je Orion zdaj?

PATRICK: Torej, ali vdiš tam tisti pravokotnik, proti jugovzhodu, ena dve tri štiri, in potem so tri zvezde na sredini, tako rekoč po 'diagonalni'.

NÓRA: Dia-gonila?

PATRICK: Dia-gonala. V to smer, ne v tisto. Pravijo jim Orionove služabnice.

NÓRA: *se zasmije*. A res?

PATRICK: Ja!

NÓRA: O Marička, in kar velikega ima, kajne?

PATRICK: Ogromen je, še posebej, če upoštevaš, kako daleč stran od njega smo! In tam so njegove roke...

NÓRA: ... Aha, že vidim, kot nekakšen bojevnik je!

PATRICK: Lokostrellec, če smo natančni. *Postavi se v položaj lokostrelca, ki bo izstrelil puščico.*

NÓRA: *(pogleda od Patricka proti nočnemu nebu)* Nikoli več ne bom gledala v nebo na isti način. Najbrž je na stotine in tisoče zgodb in avantur tam zgoraj.

PATRICK: Oh, ja, so. Druga življenja in drugi svetovi.

NÓRA: Se veseliš ponovne vrnitve k svojemu drugemu življenju onkraj?

PATRICK: V Glasgowu? Raje bi ostal tukaj s tabo. Če pa bi bila v Glasgowu z mano, ko bi le lahko videla mesto, Nóra! Vse tiste neverjetne zgradbe in ljudje tudi. Prihajajo od vsepovsod. Stavba, v kateri študiram, ko študiram, ima pet nadstropij, si moreš misliti.

NÓRA: Najvišja stvar, kar sem jih kdaj videla, je naša mala cerkev tukaj. No, enkrat sem bila z očetom v Clifdenu. So hiše v Clifdenu visoke tri ali štiri nadstropja?

PATRICK: Majhne so. Drugod imajo stavbe, ki so velike tako kot kakšna izmed ulic v Clifdenu.

NÓRA: (*začudeno*) Nehaj

PATRICK: Resnico govorim, narejene so iz velikih skal peščenjaka.

NÓRA: Peščenjaka?

PATRICK: Ja, tako se imenuje kamen, ki ga imajo tam. Ni tako trden kot granit, ki ga imate tukaj, a je z njim veliko lažje graditi in tudi veliko lažje ga je klesati. Morala bi videti okrasje! Spirale in podporne stebre pa bruhalnike ...

NÓRA: Nimam pojma, o čem zdaj govoriš

PATRICK: Okrasje: kipi, podobe vklesane v kamen, lokostrelci, na pol gole device

NÓRA: Na pol gole?

PATRICK: Na pol gole. Takšne stvari jih sploh ne motijo. In še dobro, da jih ne, posebej, kadar se človek uči anatomijo, me razumeš?

NÓRA: To si mi že povedal: znanost o telesu, ali ne?

PATRICK: Točno.

NÓRA: Kot oblika študija?

PATRICK: Ja.

NÓRA: Torej sem jaz zate študija?

Razočaran je.

Oprosti. Saj vem, da ni tako. Ampak mladi fantje tukaj naokoli bi nas najraje ves čas otipavali. Nogometna žoga ali ženske prsi, ves čas bi se igrali z nečim okroglim in mehkim.

PATRICK: Lahko bi bilo še slabše.

NÓRA: *se zasmije* Vem, saj vem, le kaj je z mano. Toda ti odhajaš, Patrick in, no, saj vem da boš za Božič spet prišel, ampak. *Močno ga objame.* Pogrešala te bom, tukaj naokrog ni nikogar, kot si ti.

PATRICK: Takšne, ko si ti, ni nikjer.

NÓRA: Veliko žensk je tam zunaj, Patrick, prepričana sem.

PATRICK: Ja, so, ampak tebe ni.

Poljubita se.

PATRICK: Počakaj, da vidiš našo hišo, ko se izučim, dorski stebri na obeh straneh, kipi na podnožjih, ki bodo pozdravljali goste.

NÓRA: Goli, seveda.

PATRICK: Seveda. Veliko marmorno stopnišče se bo na levo in desno vzpenjalo do splanic, v moji študijski sobi bodo cigare in brandy.

NÓRA: Cegare?

PATRICK: Cigare. Veliki zvitki tobaka iz Havane.

NÓRA: Veliki zvitki, pri moji veri. Kako veliki?

PATRICK: Takšni.

NORA: Tako veliki? Moj bog, zdravnikova žena se bo morala poučiti o teh velikih zvitkih.

PATRICK: Zdravi pa niso.

NÓRA: A niso? *Poboža ga pod pasom.* Študija telesa. Ampak, če doktor misli, da to ni zdravo, bi morda morala nehati?

PATRICK: Ne nehaj.

NÓRA: A tako?

PATRICK: Ne nehaj.

NÓRA: Tudi, če to ni dobro zame?

PATRICK: Glavno, da je ne prižgeš.

NÓRA: Kako pa to naredim?

PATRICK: Takole.

NÓRA: *Ustavi se.* Kaj počnem. Verjetno si misliš, da sem kurba. Oprosti, res ne vem, kaj je narobe z mano. *Vstane in si poravna oblačila.*

Zgrabi jo za roko.

PATRICK: Nóra. Nič narobe ne počneva.

NÓRA: Takole veseljačiva, ali ni to proti božjim zakonom?

PATRICK: Ali iz tebe govori duhovnik, tvoj oče, ali si to ti?

nekoliko se odmakne od njega. Spet se ozre k zvezdam. Premor..

NÓRA: Saj Božič ni tako daleč.

PATRICK: Ne bo me tukaj za Božič. *(Nóra je šokirana)*

Ne bo me, Nóra. V zadnjem letniku sem. Učiti se bom moral, ali pa ne bom izdelal. 'Kar seješ, to...'

NÓRA: Nikar! To je eden najljubših klišejev, ki jih ima na zalogi moj oče. Kar seješ, to žanješ. Setev in žetev. Garanje do onemoglosti.

PATRICK: Delo me čaka, to je vse, kar sem želel reči.

NÓRA: Razumem, res, razumem, le pričakovala nisem tega. Lansko leto...

PATRICK: Lansko leto nisem bil v zadnjem letniku.
premor

NÓRA: Eno leto torej?

PATRICK: Toliko mi še manjka do diplome.

NÓRA: No, Patrick John Matthew, potem pa bolje zate, da se učiš, sicer bom končala kot žena doktorjevega sina in ne doktorjeva žena, to pa preprosto ne bo dovolj!

PATRICK: Samo poglej se, kakšne ideje imaš!

NÓRA: Se mi zdi, da si ti tisti, ki ima idejo

PATRICK: Kakšno?

NÓRA: Veliko idejo *(spet ga začne božati)*

PATRICK: Dolgo leto bo to.

NÓRA: Ja, bo. *Približa se mu.* Predolgo. Vedeti boš moral, da te čaka lepo darilo po tako dolgem času.

PATRICK: Diplomo bom imel.

NÓRA: Ja, in še kaj.

PATRICK: Na primer?

NÓRA: Mene. Uleži se.

PATRICK: Kam?

NÓRA: Tja. V vilinski krog.

PATRICK: Kakšen vilinski krog?

Uleže se, ona sede nanj.

NÓRA: Ta zaplata trave, to je magični krog, vilinsko plesišče.

Vidimo Tomása Michaela, kako ju gleda.

NÓRA: Ali se ta štruca veča, ali si samo domišljam?

PATRICK: To je zaradi tebe

NÓRA: No, doktorjeva žena se mora poučiti o cegarah, mar ne?

PATRICK: Najbrž že. Oh Nóra, moja draga, ti si...raje te imam, kot celo širno Irsko.

NÓRA: In Škotsko

PATRICK: In Škotsko.

NÓRA: Skupaj.

Luči ugasnejo. Tomás Michael še vedno opazuje. Odidejo.

ŠESTI PRIZOR

Pojavi se zakristijska svetilka. Igralci vstopijo, se prekrizajo, pokleknejo itd. Ženske na eni strani, moški na drugi.

D1: Le kje je Peadar Marcus?

LOKALNI DUHOVNIK: Confíteor Deo omnipoténti,

ZBOR (+DUHOVNIK): beátæ Mariæ semper Vírgini, beáto Michaéli Archángelo,
beáto Ioanni Baptístæ, sanctis Apóstolis Petro et Paulo,

D2: Ali nisi slišala?

D1: Nisem.

ZBOR: ómnibus Sanctis, et vobis, fratres (tibi, Pater),

D2: Peadar je odšel po sejmu v Oughterardu.

D3: Že drugi?

ZBOR: Árd quia peccávi nimis cogitatióne, verbo et ópere:

D2: Ja, in to z denarjem od dveh prodanih bikov v žepu.

ZBOR: mea culpa,

D1: Dva bika

ZBOR: mea culpa,

D2: V žepu

ZBOR: mea máxima culpa.

D3: Pa najstarejši sin

ZBOR: Ideo precor beátam Mariám semper Vírginem, beátum Michaélem
Archángelum,

D3: Michael Marcus: odpustili so ga

D2: odpustili,

D1: odpustili,

D1-3: odpustili so ga

ZBOR: beátum Ioánnem Baptístam,

D1- 3: zaradi pijače

ZBOR: Ól sanctos Apóstolos Petrum et Paulum,

D2: Kaj pa drugega?

D1: Kaj pa drugega?

D2: Pijača

D1: Pijača

ZBOR: omnes Sanctos, et vos, fratres Ól

D1: Pridružil se je britanski vojski

D3: Kdo drug bi ga pa vzel?

D2: Dva bika

SAGART: Moli zame o Jezus, naš Gospod.

D2: Malopridnež (*Marcus in vsi ostali to slišijo*)

ZBOR: Amen.

Vsi vstanejo. Maša je zaključena.

SAGART: Solemnia completa sunt in nomine Domine Nostri Iesu Christi votum nostrum sit acceptum cum pace

ZBOR: Deo gratias

SEDMI PRIZOR

Duhovnik in zbor odidejo, na odru pa ostanejo Marcus, njegova žena in Nóra. Zakristijska svetilka izgine, osvetlitev se spremeni. Spustijo se na kolena, doma so. Molijo rožni venec. Nóra komaj čaka, da zaključijo.

MARCUS: ... Usliši nas, prosimo te, naj s premišljevanjem o skrivnostih najsvetejšega rožnega venca Blažene Device Marije sledimo temu, kar zapoveduje in kar obljublja po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

NÓRA + MATI: Amen.

Prekrižajo se. Nóra takoj odide v svojo 'sobo'. Iz postelje vzame rjuho, jo razgrne po tleh, vzame papir in pisalo in začne pisati pismo.

NÓRA: 'Moj najdražji Patrick John Matthew, kako napreduješ s študijem? Z znanostjo o telesu? Čuvaj se cegar, dokler ne končaš z učenjem.'

Nórinemu materi in očetu je neprijetno v družbi drug drugega. Premor.

MARCUS: Pogledati moram h kravi.

MARCUSOVA ŽENA (MÁIRE): Ni še pripravljena na telitev.

MARCUS: (*ostro*) Kako pa ti to veš?

Takoj obžaluje svoj zbadljiv ton. Máire se mu približa.

Saj si jih slišala danes.

MARCUSOVA ŽENA: Bilo bi težko, da jih ne bi.

MARCUS: Posmehujejo se nam.

MARCUSOVA ŽENA: Pogrešala ga bom.

MARCUS: Brez njega nam ne bo nič slabše.

MARCUSOVA ŽENA: Katerega misliš?

premor

MARCUS: Malopridneža.

Odmakne se od njega. Premor.

Po vsem, kar sva naredila zanju. Nehvaležna sta.
(*žena ne odgovarja*)

V sramoto sta nam.

MARCUSOVA ŽENA: Saj dobro vem, da je tako, ali lahko že nehaš to ponavljati?

Premor

MARCUS: Umazani lopov. Saj vem, saj vem.

Sliši se, kako Nóra mrmra melodijo pesmi 'Wild Mountain Thyme' in hitro različico 'Loch Lomond'.

Premor. Máire je zaskrbljena.

MARCUS: To najbrž nikomur ne more prinesiti ničesar dobrega.

MARCUSOVA ŽENA: Kaj misliš s tem?

MARCUS: Nóra.

Premor

MARCUSOVA ŽENA: Kaj pa Bríd?

MARCUS: Ali nima Bríd zdaj svojega življenja v Angliji? Ne verjamem, da se bo vrnila.

MARCUSOVA ŽENA: le kdo bi si mislil, da bo pri štirih otrocih gnezdo tako hitro ostalo prazno?

MARCUS: Kdo ve, morda pa se obeta nov rod?

Máire pogleda moža

Prav gotovo ni dvajset milj naokrog mladega kmeta ali trgovca, ki ne bi bil vesel, celo navdušen nad poroko z Nóro. Kaj? Ali nista samo lani dva prišla prosit za njeno roko?

MARCUSOVA ŽENA: Prijazno in ljubeznivo dekle je, to je gotovo.

MARCUS: V celi fari ji ni enake. In še dvajset hektarov najboljše zemlje z njo. Zaradi drugih dveh se ne bova več obremenjevala, to ti povem.

Odpravi se.

Ja, tako je. Bog je močan in ima dobro mati.

Nóra zaključí s pisanjem pisma.

MARCUSOVA ŽENA: Kam pa greš zdaj?

MARCUS: H kravi grem pogledat, kaj pa drugega?

Máire ostane sama. Zelo jo skrbi. Premor.

Nóra pogleduje na pismo in potem na rjuho. Začne 'brati' iz rjuhe:

NÓRA: 'G. Patrick Ó Malley, Medicinska fakulteta, Univerza v Glasgowu, Škotska.'
Tokrat imaš prav. Že prejšnjič si imel prav. Jaz sem se motila.

Dvigne rjuho in zdaj lahko vidimo, da izgleda kot velika kuverta, z naslovom in rdečo 'znamko'.

Čudovita pisava. *(otroško)* hvala, učiteljica.

Zavije 'kuverto' okrog sebe.

Oh, Patrick John Matthew, odpri kuverto in poglej, kaj ti je prinesel poštar.
Dramatično jo odpre. Ta-daaam!

Da nisem pozabila na znamko? *Preveri.* Tako, to je to. Pripravljeno.

Previdno zлага rjuho, dokler ne pride do velikosti, komaj večje od velike pisemske ovojnice, in vanjo položi 'pismo'.

V kuhinji medtem mati vzame pismo iz svojega predpasnika in si ga ogleduje.

Nóra svoje pismo zapečati s poljubom. Pritisne ga na prsi in opazi, da jo nekoliko bolijo. Premor.

Gospod poštar, če me boste spet razočarali, se bom morala pritožiti pri tisti vaši kraljici.

Nóra pride iz svoje sobe s pismom v rokah. Mati skrije svoje pismo.

MARCUSOVA ŽENA: Kam pa *ti*?

NÓRA: Na pošto.

MARCUSOVA ŽENA: Boš tudi ti pobegnila Nóra, kaj?

NÓRA: *Nóra objame mater.* Velike načrte imam, mama.

MARCUSOVA ŽENA: Resno mislim.

NÓRA: Ja, jaz tudi, zgradila nam bom palačo iz peščenjaka in jo okrasila s kipi in vsem mogočim.

MARCUSOVA ŽENA: Peščenjak? Morda nisi pobegnila kot ostali, a mislim, da ti mogoče uhaja zdrava pamet.

NÓRA: Mogoče mi, mogoče mi ne, in še veliko več stvari je, ki mogoče so ali pa niso, mama! Oh, mami, vse bo v najlepšem redu.

Kartek premor

MARCUSOVA ŽENA: Iz peščenjaka, kaj?

NÓRA: Ja, in s kipi.

MARCUSOVA ŽENA: Nam boš torej zgradila cerkev, ali kaj?

NÓRA: Ne cerkve, mami, palačo sem rekla, palačo!

Nóra odide, mati pa spet vzame svoje pismo iz žepa. Ne ve, kaj storiti.

MARCUSOVA ŽENA: Ljubi bog, pomagaj mi.

Pogleda v smeri, kamor je odšla Nóra, potem pogleda pismo in nato spet pogleda gor.

OSMI PRIZOR

Vstopijo štirje, ki nosijo razgrnjeno rjuho, pustijo, da plapola v zraku. Sledi jim Nóra.

VSI:

Zapri oči, moja srčna želja,
moje življenje, moje ljubezensko razvedrilo,
zapri oči, moja srčna želja,
kmalu dobiš darilo.

Tvoj oče se vrača z brega domov
z jerebico v rokah,
zaspi zdaj nežno ob ognjišču,
kmalu dobiš darilo.

Nóra leži na tleh, prekrijejo jo z rjuho. Na ovojnici/rjuhi opazimo napis 'Ni na tem naslovu'. Igralci mrmrajo:

D1: Pismo zate, Nóra

D2: Prišlo je nazaj (*dovoli, da nanjo pade pismo*)

D3: Še eno pismo zate, Nóra

D4: Prišlo je nazaj (*dovoli, da nanjo pade pismo*)

MATI: In tukaj je še eno, ki je prišlo nazaj. (*dovoli, da nanjo pade pismo*)

Igralci jo tolažijo.

DI: Moja mala Nóra

D2: Kje si bila?

D3: Kdo je bil s tabo tam?

D4: Kakšen ples?

Pojavi se Norin oče

VSI: (*razen Nóre*)

Tvoj oče se vrača z brega domov

z jerebico v rokah,

zaspi zdaj nežno ob ognjišču,

kmalu dobiš darilo.

Nóra zakriči, v istem trenutku se mati in oče obrneta proti vrhu odra. ostali igralci dvignejo rjuho z nje in odidejo. Nóra malo bruha. Poskuša se očistiti. Oče se obrne nazaj proti njej.

DEVETI PRIZOR

MARCUS: Kam greš?

NÓRA: Grem v Anglijo.

MÁTHAIR (*se obrne*) Greš v Anglijo?

NORA: Ja.

MARCUS: Se ti je zmešalo, ali kaj? Ne greš v Anglijo, zdaj pa se nehaj delati norca.

NÓRA: Ne delam se norca. V Anglijo grem.

MARCUS: A se ti je čisto strgalo? Bi rada šla na obisk k sestri, ali kaj?

NÓRA: Ne.

MARCUS: Norca se dela.

NÓRA: Ne, se ne. V Anglijo grem.

MARCUS: Ampak zakaj?

NÓRA: Zakaj?

MARCUS: Ja, zakaj?

NORA: Sprememba v življenju.

MARCUS: Sprememba v življenju.

MARCUSOVA ŽENA: Tudi tukaj lahko spremeniš svoje življenje, veš.

MARCUS: Preprosto je spremeniti življenje.

MARCUSOVA ŽENA: Če bi se tukaj poročila, bi bila to velika sprememba zate in zelo vesela bi bila zate, čisto zares.

MARCUS: Res je.

MARCUSOVA ŽENA: Oba z očetom.

NORA: Nočem se poročiti.

MARCUS: Nočeš se poročiti?

MARCUSOVA ŽENA: Nočeš se poročiti, kaj pa boš drugega sama s sabo in še z dvajsetimi hektari zemlje, ki jih dobiš za doto, si pri pravi?

NÓRA: Za doto?

MARCUS: Ja, Nóra, seveda, s tvojo materjo ne bi ničesar videla raje, kot da najdeš dobrega moža, in poskrbela bova za to, in imela bosta zemljo in vse ostalo, ko midva umreva.

(videti je, kot da 'pakira' ali pospravlja svoj prostor/sobo)

NÓRA: Kaj pa fanta?

MARCUS: Ne skrbi za njiju, ne po tem, kar sta nama naredila. Nič slabše nam ni brez njiju, toda Nóra, ti si najina najmlajša hči, najin dragulj, ali ne veš še predobro, da ti želiva le najboljše?

NÓRA: In tudi sama želim najboljše zase.

MARCUS: Tam preko tega ne boš našla.

NÓRA: Kako veš?

MARCUS: Ker imaš že vse tukaj.

NÓRA: Tudi Bríd boš izločil, kaj?

MARCUS: Poskrbela bova za Bríd, toda Bríd je tam preko in ima tam svoje življenje.

NÓRA: Enako hočem tudi jaz.

MARCUS: Kdo pa bo skrbel za kmetijo? Naj jo prodava, ali kaj? Najboljšo kmetijo v celi fari. Vsa ta leta, ves znoj, ki je z mene kapljal na ta polja. Težka leta. *Premor. Svoji ženi:* Ne boš rekla ničesar, da me podpreš?

MARCUSOVA ŽENA: Poslušaj svojega očeta, Nóra, prav ima.

Zasliši se cerkveni zvon. Premaknejo se. Maša poteka hitro. Zakristijska svetilka se ne pojavi na odru.

DUHOVNIK: Confíteor Deo omnipoténti,

ZBOR: beátæ Mariæ semper Vírgini, beáto Michaéli Archángelo, beáto Ioanni Baptístæ, sanctis Apóstolis Petro et Paulo,

D1: Kaj pa misliš, da naklepa, da hoče oditi?

D2: Po moje doma stvari ne morejo biti v redu.

ZBOR: ómnibus Sanctis, et vobis, fratres (tibi, Pater),

D3: Trije so prosili za njeno roko lani.

ZBOR: Trije quia peccávi nimis cogitatióne, verbo et ópere: mea culpa,

D1: Trije?

ZBOR: mea culpa,

D2: Trije?

ZBOR: mea máxima culpa.

D3: Trije, in vsi imajo veliko pod palcem.

ZBOR: Ideo precor beátam Mariám semper Vírginem

DUHOVNIK: Naj se nas Vsemogočni Bog usmili, nam odpusti naše grehe in nas popelje v večno življenje.

ZBOR: Amen.

Vsi vstanejo.

DUHOVNIK: Solemnia completa sunt in nomine Domine Nostri Iesu Christi votum nostrum sit acceptum cum pace

ZBOR: Deo Gratias.

Vsi odidejo, razen Nóre, njene matere in očeta. Spet smo nazaj v njihovi hiši.

MARCUS: Sedi no z mano za minuto, Nóra, rad bi se pogovoril s teboj. Nóra, draga moja, tako ponosen se nate, saj to veš, ali ne?

NÓRA: Vem.

MARCUS: In veš, da si najlepše dekle v vseh sedmih farah?

NÓRA: Če ti tako praviš.

MARCUS: Res si. Možem, ki sprašujejo o tebi, ni konca. Na noben sejem ne grem, ne da bi kdo spraševal o tebi.

NORA: Samo vljudni so.

MARCUS: Seveda je to vljudnost, je pa tudi več kot to. Želijo si te, me razumeš?

NÓRA: Ja.

MARCUS: Niti za trenutek ne misli, da bodo tam preko stvari enake.

NORA: Ne vem, če bodo ali ne bodo.

MARCUS: Mar ne vidiš, da ne veš ničesar o tistih krajih. Revno irsko deklo iz zahodne Irske, ki zna malo ali skoraj nič angleško. V težkem položaju se boš znašla

NORA: Mislila sem, da sem bogata.

MARCUS: Ja, saj si. V primerjavi z drugimi tukaj nam gre dobro, to drži. In še bolje se ti bo godilo, če najdemo pravega moža zate.

Grdo ga pogleda. Marcus spremeni taktiko.

Tam ne boš nikogar poznala. Ne bodo te spoštovali.

NÓRA: Ne vem, kaj si bodo mislili o meni, vem pa, da bo tam veliko priložnosti zame, ata. Tam preko je toliko bogastva, da tukajšnji ljudje o njem še sanjali niso, prepričana sem v to.

MARCUS: Toda tvoja sestra ni videla veliko od tega bogastva, mar ne?

NÓRA: Kako pa to veš? Mogoče pa hoče vse obdržati samo zase?

MARCUSOVA ŽENA: Ne govori tako o svoji sestri.

NÓRA: Opravičujem se.

MARCUS: Že v redu, Nóra, ampak ali ne vidiš, da imaš tukaj vse priložnosti in možnosti, zdaj, ko sta odšla tista dva bedaka. Ni ga mladega kmeta daleč naokoli...

NÓRA: ...boš tudi zame rekel, da sem bedak, ko bom odšla?

MARCUS: Ne samo bedak, največje budalo na zemlji boš.

NÓRA: Ne, ne bom.

MARCUS: Ja, pa boš.

NÓRA: Jaz pa pravim, da ne.

MARCUS: Ja, pa boš, ti povem, in prisežem, da boš prav to, saj je to, kar govoriš, največja neumnost, kar sem jih kdaj slišal, in ne mislim samo jaz tako, ampak vsi.

MARCUSOVA ŽENA: Marc -

MARCUS: Kaj? Kaj pa naj ji rečem? Sakrabort, dvajset milj naokrog ga ni mladega kmeta ali trgovca, ki ne bi...

NÓRA: Dvajset milj naokrog, mladi kmetje in trgovci. Kolikokrat moram to še slišati? Rada bi šla v Anglijo in to je to, veliko raje bi šla s tvojim blagoslovom kakor s tvojim prekletstvom, a ne zaradi enega in ne zaradi drugega si ne bom premislila. Ne dovolim ti, da me prepričaš v nasprotno, žal mi je. *(Na robu solz je. Odide.)*

MARCUSOVA ŽENA: Drugačno taktiko boš moral ubrati z njo.

MARCUS: Drugačno taktiko? Koliko različnih taktik pa sva ubrala do sedaj? Trmasta je kot osel.

MARCUSOVA ŽENA: Sprašujem se, od kod ji to?

Zasliši se cerkveni zvon. Postavita se na drugo mesto. Vstopi zasedba.

DUHOVNIK: Dominus vobiscum

ZBOR: Et cum spiritu tuo.

Vsi pokleknejo.

ZBOR: *Omnio srlpotiho, medtem, ko duhovnik govori...*

DUHOVNIK: V mislih in v besedah, v tem, kar ste storili in česar niste uspeli narediti.

D1: Slišal sem, da se je zapletla s sinom Johna Matthewa.

DUHOVNIK: Ampak ne konča se tam, ne, to je šele začetek. Izrekanje laži, prešuštvo, pričanje po krivem, bogoskrunstvo,

D2: Fant, ki je bil v veliki šoli v Glasgowu?

D3: Taisti

DUHOVNIK: Umori, kraje, požrešnost in poželenje.

D4: Pokvarjenec je bil.

D1: Kakor praviš

DUHOVNIK: Pohlep in sla!

ZBOR: Amen!

DUHOVNIK: Molimo.

Vsi, razen družine, še enkrat odidejo, šepetajoč molitve, dokler spet ne zavlada tišina. Nato:

MARCUS: ... Usliši nas, prosimo te, naj s premišljevanjem o skrivnostih najsvetejšega rožnega venca Blažene Device Marije sledimo temu, kar zapoveduje in kar obljublja po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

M, M+N: V imenu očeta in sina in svetega duha, amen.

Tišina. Nora začne tiho pomagati pri hišnih opravilih. Vsi so izčrpani od prepiranja. Nóra vztraja pri svojem.

MARCUSOVA ŽENA: Le kaj bom jaz brez tebe?

NÓRA: Znašla se boš, mami.
Premor

Ali nista imela pred nekaj leti dovolj denarja, da sta najela Kate, pomočnico, in od takrat naprej vama je lažje.

MARCUSOVA ŽENA: Dobro veš, da ne gre za denar.

NÓRA: Vem.

MARCUSOVA ŽENA: Samo ti si nama še ostala, Nóra.

NÓRA: Vem.

MARCUSOVA ŽENA: Bojim se, da se bo kaj zgodilo, če odideš ...mar ne vidiš, da je že cel mesec v bolečinah?

NORA: Vidim.

MARCUSOVA ŽENA: Ne zapusti naju.

NÓRA: Vsak teden vama bom pisala, prisežem.

MARCUSOVA ŽENA: Ne morem več.

MARCUS: Nóra!

Nóra počasi zлага kuhinjsko krpo. Obupano se trudi ostati mirna.

NORA: Dva sina si imel, ata. In oba sta pobegnila. Oba sta ti naprtila sramoto. Kako veš, da ne bo enako z mano, če mi ne dovoliš prostovoljno oditi?

Premor.

Odide v svojo 'sobo', še jo vidimo.

Premor.

MARCUSOVA ŽENA: Samo ona je še ostala, Marcus. In čeprav se mi trga srce, je morda najbolje zanjo, da ji pustiva oditi.

MARCUS: Pa ni.

Odpravi se. Pri vratih se ustavi. Od tam pogleda ženo. Vidi, kako jo boli. Vrne se in stopi do Nórinih 'vrat'. Pogleda jo.

MARCUS: Pri svoji sestri v Liverpoolu boš, kajne?

Dolg premor.

NÓRA: Bom.

Odide. Nóra stopi do 'vrat' svoje splanice in pogleda mater. Rada bi jo objela, a je obema preveč hudo, preveč ju boli. Mati stopi do 'ognjišča'. Luči se zatemnijo. Mati odide.

Nóra sname svoj predpasnik.